BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 8 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 264 Miercuri 25 Septembrie 1940
10 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

NOUL REGIM AL DUNĂRII

Dela 1856, problema asigurării navigațiunii la gurile Dunării și apoi pe toată partea navigabilă a acestui fluviu a preocupat, nu numai statele riverane, dar și marile puteri din apus. Cum sub regimul turcesc, navigațiunea vaselor de comerț (corăbii) întâmpina mari greutăți la gurile Dunării din cauza obstacolelor sub forma de bancuri de nisip, create de aluviunile ce erau depuse de curenții maritimi, la vărsarea brațelor Chilia, Sulina și Sf. Gheorghe, prin tratatul dela Paris, încheiat în anul 1856, s'a decis înființarea unei comisiuni europene, cu misiunea să execute lucrări în vederea înlăturării acelor obstacole. Din acea comisiune au făcut parte delegații Franței, Marei Britanii, Sardiniei și ai Turciei. Cu toate că prin acel tratat comisiunea europeană trebuia să execute lucrările în termen de doi ani, iar odată asigurată navigațiunea vaselor pe Dunărea maritimă, urma să-și înceteze activitatea, existența ei a fost prelungită câteva decenii și puterile sale au fost mereu sporite. Jurisdicția C. E. D. s'a întins apoi dela Brăila până la mare.

După aceea s'a creiat alt organism: comisiunea internațională a Dunării cu jurisdicția pe partea navigabilă a acestui fluviu, între Ulm și Brăila.

Acest regim internațional al Dunării a suferit în timpul din urmă modificări, luându-se în seamă interesele generale ale navigațiunii vaselor, cât și ale statelor riverane.

Cum vechea comisiune europeană n'a izbutit să asigure o bună eșire la mare, — gură Sulinei fiind amenințată să fie astupată prin deszvoltarea bancurilor de nisip și a înaintării Deltei în mare, — România a fost nevoită, atât pentru crearea unei alte eșiri la mare, cât și pentru apărarea propriilor sale interese, să modifice acel regim, pe temeiul drepturilor sale de stat suveran.

Zilele trecute, conferința de la Viena a stablit un nou regim. Comisiunea internațională, ce a avut jurisdicția între Ulm și Brăila, a fost dizolvată și în locul ei s'au creiat trei organisme: consiliul Dunării fluviale; comitetul Porților de fer și o delegație specială însărcinată cu girarea lucrărilor hotărîte de comisiunile internaționale și aprobate de statele riverane interesate.

România, având cele mai mari interese, atât la gurile Dunării și Porțile de fer; cât și pe partea navigabilă a Dunării dela Baziaș la mare, va trebui să-și asigure o altă eșire la mare și, în colaborare cu celelalte puteri riverane, reprezentate în cele trei organisme de curând înființate, va contribui la îmbunătățirea și desvoltarea navigațiunii pe această importantă parte a fluviului. Firește, că numai după stabilirea unei păci, se va putea fixa statutul definitiv al Dunării, luându-se în seamă drepturile și interesele statelor riverane.

CAZINOUL DELA SINAIA A FOST INCHIS

Sâmbătă seara, în trecere cu automobilul prin orașul Sinaia, d. General Ion Antonescu, Conducătorul Statului și Președinte al Consiliului de Miniștri, constatând că încă mai funcționează jocurile de noroc la cazinoul din acea localitate, a ordonat să fie închis imediat cazinoul.

Șeful poliției locale, împreună cu aparatul polițienesc, a executat ordinul ,procedând la evacuarea sălilor de joc și la închiderea cazinoului.

Parastasul legionarilor inmormântați la Predeal

In fotografie se văd, între alții: D. general Antonescu, Conducătorul Statului și d. Fabricius, ministrul Germaniei

D. General Ion Antonescu, Conducătorul Statului și Președinte al Consiliului de miniștri, însoțit de d-nii Fabricius, minstrul Germaniei la București, Pellegrino Ghigi, ministrul Italiei la București, prof. Mihail Antonescu, ministrul justiției, Iacinschi, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale și lt. col. Elefterescu, director de cabinet al șefului guvernului, a plecat Sâmbătă seara la Predeal, pentru a asista a doua zi la parastasul celor 50 de legionari înmormântați în acea localitate.

Eri dimineață, la ora 10,30, înalții oaspeți din București au luat parte la săvârșirea pomenirii sufletelor celor morți în dreaptă credință.

Erau de față și o echipă de legionari din Capitală, în frunte cu legionarul Iovin, numeroși membri ai Gărzii de fier din împrejurimi și o seamă de simpatizanți ai mișcării.

După ce o companie a dat cuvenitele onoruri, s'a oficiat un parastas la biserică și o slujbă religioasă la cimitir, unde s'a făcut apelul celor căzuți pentru legiune.

Solemnitatea s'a desfășurat într'o atmosferă impresionantă.

FORȚELE MORALE ȘI NOUL REGIM

RESTABILIREA ORDINEI IN STAT

Regimul de eri, care s'a prăbușit copleșit de propriile sale păcate, cunoscute și necunoscute de opinia publică, a fost confundat la început cu un regim de dictatură, bazat pe concepția statului „totalitar" care ar fi condus de voința unui om, priceput, curajos, energic, conștient de misiunea grea ce și-a asumat-o și de responsabilitățile sale, — regim impus de slăbiciunea partidelor politice, de carența autorității statului, de excesele falsei democrații și de corupția moravurilor.

S'a apus atunci: necesitatea restabilirei ordinei în stat, în viața publică, socială, familială, culturală și economică, precum și asanarea moravurilor, reclamă instaurarea unui regim de autoritate. Prea puțini s'au întrebat dacă există și omul predestinat și calificat să întreprindă acea operă de redresare, de refacere și de reinoire, fără să pună în primejdie însăși existența statului și forțele morale pe care să se sprijine.

S'a dovedit însă mai curând decât s'a bănuit, că regimul acela n'a fost în realitate de cât o parodie a regimurilor „totalitare" din alte țări; că el n'a avut substanța vie renovatoare și creatoare; că n'a fost condus de niciun principiu director și de nicio concepție salvatoare în politica internă și externă. Bazat pe teroare și abuz de putere; înlăturând controlul și răspunderea; nesocotind interesele naționale ale poporului român și comandamentele justiției și ale moralei, regimul de până eri a compromis, nu numai ideia de autoritate, dar a împins țara pe marginea prăpastiei.

Nu e momentul să stăruim prea mult asupra păcatelor regimului de eri; dar nici nu trebue să uităm lecțiile ce se desprinde dintr'ânsele, spre a nu cădea în alte greșeli și nenorociri. Una din principalele cauze ale menținerei acelui regim, chiar după ce s'au dovedit că el este distructiv și primejdios intereselor naționale și siguranței statului român, a fost acea lipsă de reacțiune la timp, a elementelor sănătoase ale națiunii, împotriva celor ce pregăteau dezmembrarea României, fără luptă, fără rilicarea scutului, fără onoare și demnitate.

Acea paralizare a forțelor sănătoase și conservatoare ale națiunii s'a operat prin înăbușirea adversarului, prin sugrumarea libertății presei, prin înlăturarea oamenilor de bine și de caracter, curajoși și patrioți încercați dela conducerea treburilor țării.

„Nu uitați" — a spus întâiul rege al României, Carol I — „că mai mult decât toate caracterele hotărâsc soarta popoarelor și numai forța morală le poate apăra de învingere și de nimicire".

In vremurile grele prin care trecem, după ce s'a stabilit „ordinea sus" și urmează să se stabilească și jos, — după cum a spus în manifestul adresat țării d. general Antonescu ,conducătorul statului și președintele consiliului — să nu uităm vorbele înțelepte ale regelui Carol I. Avem mai mult decât oricând nevoe de punerea în acțiune a forțelor morale constructive, spre a eși din situația primejdioasă în care ne găsim.

R. SEIȘANU

ITALIENII IN EGIPT

Trupele italiene au pătruns în Egipt, după ultimele comunicate, până la 100 de chilometri în linia dreaptă dela frontiera Cirenaiei și ocupând localitățile Golun și Sidi-el-Barani.

Cucerirea unui teritoriu în o adâncime de 100 de chilometri ar reprezinta pentru o țară cu o configurație geografică alta decât a Egiptului un succes aproape decisiv pentru cuceritor, deci un simptom alarmant pentru cel respins.

In Egipt, însă, situația, din acest punct de vedere, se prezintă în condițiuni speciale. In adevăr, Egiptul are o suprafață, care trece de un milion chilometri pătrați, numai că populația sa, de peste 15 milioane locuitori, se găsește îngrămădită pe un spațiu ce trece abia de 35 de mii de chilometri pătrați, adică în Valea Nilului, unde densitatea populației atinge 400 de locuitori pe fiecare chilometru pătrat. Insemnăm că este un maximum de densitate, căreia nu i se găsește ceva asemănător în vreun alt stat de pe pământ.

De pildă, statul din Europa cu populația cea mai deasă este Belgia. Totuși, densitatea populației belgiene este de 272 de locuitori pe chilometru pătrat.

Cercetând pe hartă cele două localități cucerite de italieni, credem că ambele sunt în partea nelocuită a Egiptului, în deșertul locuit sau — mai bine zis — străbătut de rare triburi nomade.

Ne grăbim însă cu lămurirea că această constatare nu scade întru nimic importanța succesului obținut de trupele italiene. Ba chiar valoarea militară, de care au dat dovadă soldații Italiei fasciste, este cu atât mai vrednică de prețuit, cu cât s'a afirmat în cele mai defavorabile condițiuni de climă și de topografie: în pustiu, pe un soare necruțător și în furtuni de nisip.

De asemenea, succesul italian prezintă și o deosebită însemnătate strategică. Dela Sidi-el-Barani, drumul continuă prin Marsa-Matsuk și duce la Alexandria, port a cărui importanță este bine cunoscută.

Insă, în așteptarea evenimentelor ce urmează să se desfășoare, socotim că pre-

(Continuare in pag. 2-a)

Candidatul republicanilor la președinția Statelor-Unite desaprobă politica d-lui Roosevelt

New York, 22 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite :

D. Willkie, candidatul partidului republican la președinția Statelor Unite, a pronunțat un important discurs electoral la San Francisco, atacând în termeni energici politica externă dusă de actualul președinte, d. Roosevelt.

Oratorul a declarat că d. Roosevelt este în parte răspunzător de războiul din Europa, fiindcă a torpilat conferința economică mondială dela Londra, din anul 1933, lipsind astfel lumea democratică de orice posibilitate de a se reabilita.

In loc să favorizeze comerțul mondial, a spus d. Willkie, președintele Roosevelt s'a ocupat de litigiile cu caracter intern.

Dacă Germania dobândește victoria, a continuat oratorul, Statele Unite vor fi singure în fata lumei totalitare. Dar dacă Anglia este aceia care câștigă victoria, atunci în Europa se vor produce dezordini și mișcări, cari o vor demoraliza complet. Izolarea Statelor Unite este, în orice caz, rezultatul politicei dusă în timpul ultimilor opt ani. Statele Unite au contribuit ca toate națiunile, cu excepția Angliei, să nu nutrească iluzii. Din această cauză ele au provocat și nemulțumiri.

Totuși, d. Willkie a pledat pentru susținerea Angliei, în cadrul limitelor impuse de cumințenia și posibilitatea imparțialității. Interesele Americei în Oceanul Pacific vor fi mai bine păzite de o „Chină liberă și puternică" și de aceia ar trebui ca Statele Unite să ajute, din punct de vedere economic, China.

D. Willkie a recomandat, în sfârșit, ca Statele Unite să ia în posesie și alte puncte și baze strategice și aeriene în regiunea Pacificului.

Se lucrează la punerea în aplicare a serviciului militar în Statele-Unite

Washington, 22 (Rador). — *Președintele Roosevelt a desemnat șease persoane, care să alcătuiască o comisie a consiliului de miniștri, pentru punerea în aplicare a proiectului de lege relativ la serviciul militar.*

Totodată, pe baza propunerei d-lui Simson, ministrul războiului, președintele Roosevelt a decis creiarea unui subsecretariat de stat al războiului.

Localitatea Wlissingen din Olanda bombardată de englezi

Amsterdam, 22 (Rador). — Avioane britanice au aruncat Vineri trei bombe deasupra localității Vlissingen. O casă a fost incendiată. Numeroase persoane au fost rănite.

Popolo d'Italia despre caracterul războiului actual

Roma, 22 (Rador). — „Popolo D'Italia", care apare la Milano, publică un articol intitulat „Războiul poporului pentru popor", în care subliniază că actualul război este războiul revoluției. Revoluția este aceea care, — după ce a instaurat în interior doctrina sa, prin care se proclamă Suveranitatea statului, realizând astfel identificarea dintre stat și popor, ideia corporativă, colaborarea dintre clase și o mai profundă justiție socială, — a trecut cu armele pe planul imperial. Aceasta pentru motivul că nu se putea realiza o înaltă justiție socială decât dacă se cucereau, de către poporul italian, posibilitățile de a asigura această justiție.

Ziarul declară apoi că poporul italian și-a dat perfect de bine seama, încă din epoca războiului din Etiopia, că întreaga națiune ia parte la glorioasele lupte ale fiilor săi.

„Popolo D'Italia" termină arătând că această opinie este împărtășită de tot poporul muncitor, singurul care contează.

Au demisionat patru membri ai guvernului egiptean

Noul guvern este pentru espectativă

Cairo, 22 (Rador). — Patru membri ai guvernului, aparținând partidului saadist, au demisionat, fiind în divergință cu colegii lor în chestiunea încălcării teritoriului egiptean de către trupele italiene.

Se știe că partidul saadist, de sub șefia lui Mahir Pașa, este pentru declararea războiului față de Italia, adică pentru teza că Egiptul trebue să ia atitudine față de Italia.

Corespondentul agenției „REUTER", care transmite știrea, adaugă că guvernul egiptean a fost completat prin numirea altor patru miniștri și că noul guvern este de părere că, în starea actuală a lucrurilor, este mai bine să se aștepte desfășurarea evenimentelor, spre a nu se lua o hotărâre pripită.

S'AU INECAT 20 PERSOANE

Montelimar, 22 (Rador). — Un bac s'a răsturnat în fluviul Rhone, în apropiere de Montelimar.

Cele 20 de persoane care se aflau pe bordul bacului s'au înecat.

NU SE ȘTIE DE SOARTA UNUI AVION AMERICAN

Pe bord se aflau un general și alți doi ofițeri

New-York, 22 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite :

De Vineri nu se mai știe nimic de soarta unui avion american pe bordul căruia se afla generalul de brigadă Hoeycutt, împreună cu alți doi ofițeri.

Se crede că avionul acăzut sau a fost obligat să aterizeze forțat în mlaștinile dintre Savannah și Jacksonville (Florida), spre care se îndrepta.

IN CORPUL ZIARULUI:

AVIAȚIA GERMANĂ A CONTINUAT SĂ BOMBARDEZE LONDRA ȘI IN CURSUL ZILEI DE DUMINICĂ

PARASTASUL DIN CAPITALĂ, PENTRU LEGIONARI

Familiile celor 9 legionari în drum spre locul unde tinerii au fost uciși.

Franța execută lucrări publice in Maroc

Geneva, 22 (Rador). — Corespondentul agenției D.N.B. anunță că după informațiuni primite din Vichy guvernul francez a prevăzut credite importante pentru Maroc, în cadrul programului pentru executarea de lucrări publice.

Rezidentul general al Marocului a pus la dispoziție suma de 25 milioane de franci, care va fi folosită în special pentru amenajarea porturilor, electrificarea căilor ferate și construirea de șosele.

IN CORPUL ZIARULUI:

SERVICIILE DIVINE OFICIATE DUMINICĂ PENTRU LEGIONARII CĂZUȚI IN CAPITALĂ ȘI RESTUL ȚĂRII

EXPUNEREA DE MOTIVE LA DECRETUL-LEGE AL CHIRIILOR

PRESA RUSĂ DECLARĂ CĂ LITIGIILE SOVIETICO-ROMÂNE AU FOST LICHIDATE

„REVIZUIRE IN BALCANI"

Articol apărut in ziarul „Giornale d'Italia"

Roma, 22 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite:

Intr'un articol, intitulat „Revizuire în Balcani", „Giornale D'Italia" scrie că națiunea italiană înțelege bucuria poporului bulgar pentru realipirea Cadrilaterului, dar în acelaș timp el știe să prețuiască, pentru importanța ei europeană, înțelepciunea politicei românești, care prin bunăvoința ei a dat exemplu de o înaltă conștiință a răspunderii și de înalt spirit european, în contrast cu nebunia democrațiilor imperialiste, care au preferat propria lor distrugere prin războiu decât să facă cel mai mic sacrificiu pentru stabilirea unor acorduri internaționale juste.

Cu soluționarea problemei Cadrilaterului — continuă ziarul — s'a făcut încă un pas înainte pe calea reconstruirei Europei, în acest sector delicat și vital al continentului.

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

IARĂȘI TROFEUL LUI TRAIAN

de CONST. MOISIL

Două motive m'au determinat să vorbesc din nou despre falnicul trofeu pe care împăratul Traian l-a înălțat în Dobrogea, la Adamclissi.

In primul rând faptul că se mai descoperă din când în când fragmente din inscripția sau din ornamentele lui.

D. profesor Paul Nicorescu de la universitatea din Iași, unul dintre cei mai buni arheologi ai noștri și care se ocupă în mod special de acest monument, a găsit în anii trecuți câteva fragmente din inscripția trofeului și a făcut asupra lor o comunicare la Congresul de numismatică și arheologie din Iași (1937).

Un distins și pasionat colecționar de-ai noștri, care cu mari sacrificii a salvat numeroase antichități dobrogene, a reușit să achiziționeze de curând două blocuri mari de piatră, ale căror ornamente și dimensiuni dovedesc că au făcut parte din îmbrăcămintea de piatră a acestui monument. (Fig. 1).

Unul din aceste blocuri (Fig. 2) reprezintă ornamentul de spirale de frunze dela baza frizei. Spiralele au caracteristica de a fi terminate la capete de lupi. Și ca mărime și ca execuție artistică acest bloc este identic cu cele găsite de Gr. Tocilescu lângă monument, cu ocazia săpăturilor făcute acolo.

Celălalt (Fig. 3) are săpate pe suprafață caneluri longitudinale — triglife — ca stâlpii ce mărginesc metopele cu reliefuri sculpturale de pe același monument. El este rupt la capătul superior unde era săpat un motiv de frunze.

In al doilea rând am crezut necesar să amintesc despre trofeul lui Traian, spre a insista asupra lipsei de pietate cu care sunt tratate monumentele noastre antice. Blocurile descrise mai sus au fost descoperite într'un cimitir de sat turcesc și autoritatea comunală avea de gând să le ciopleasca spre a le utiliza pentru o construcție modernă. Dar toate celelalte părți sculptate ale monumentului cari de zeci de ani stau expuse în bătia vântului și ploilor în centrul Bucureștilor, au oare o soartă mai bună?

Muzeul Militar Național, în curtea căruia se găsesc acum,

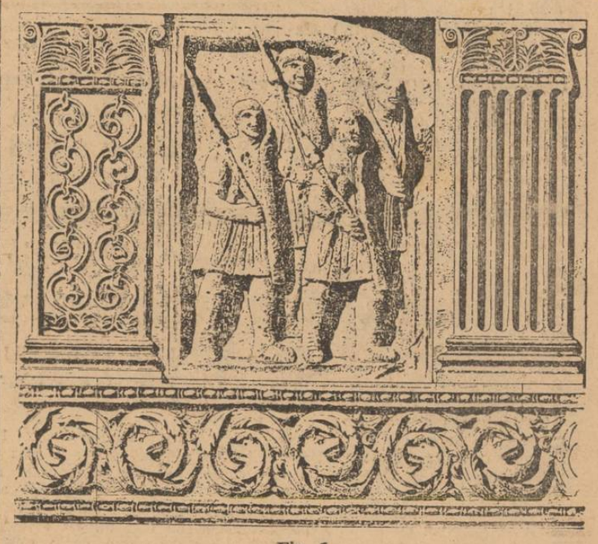

Fig. 1.

(Continuare in pag. 2-a)